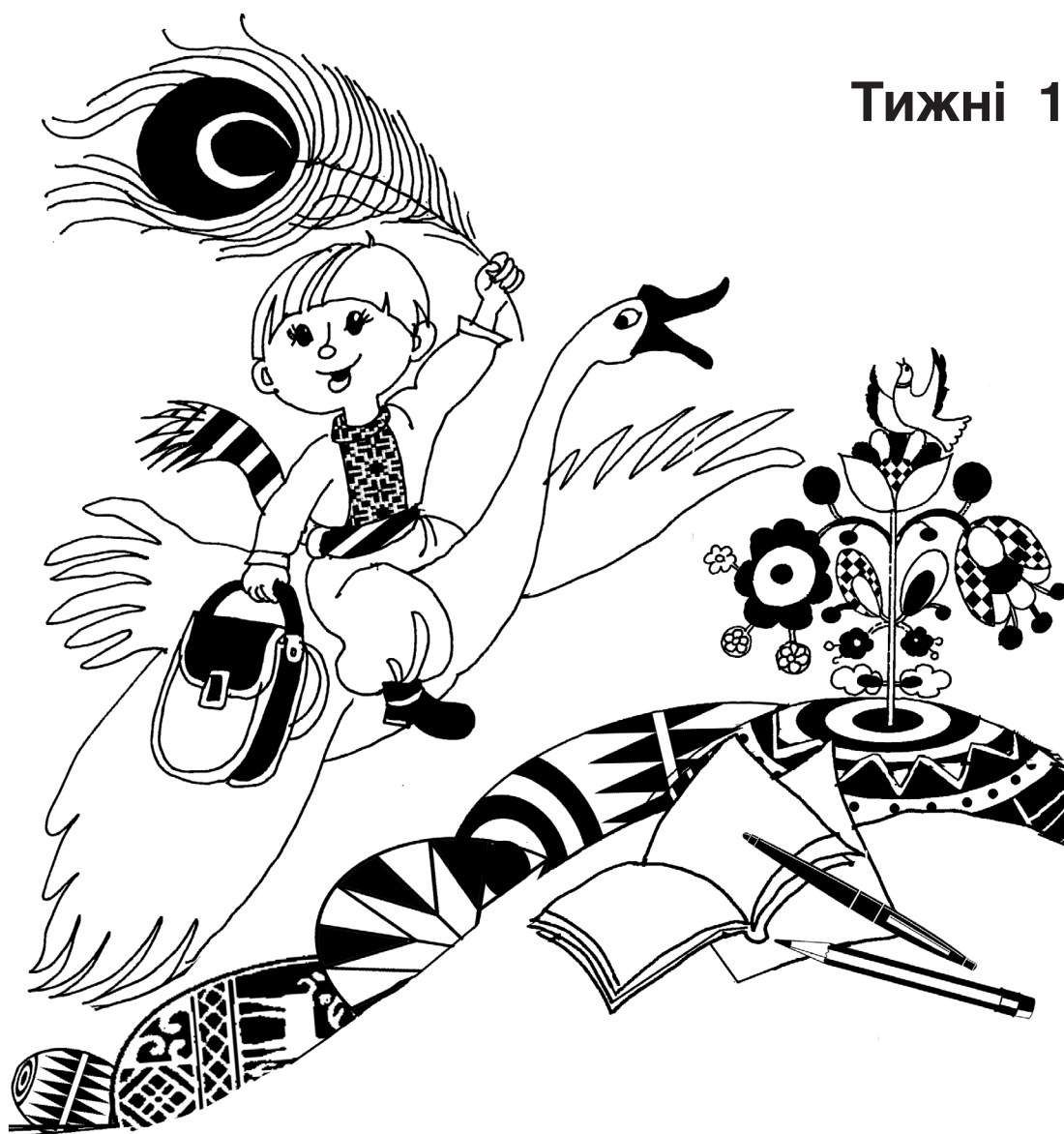

Науково-педагогічний проєкт «Інтелект України»

І. В. Гавриш, В. І. Пімонова

Словничок першокласника

Тижні 15–26

Схвалено для використання в освітньому процесі

Тлумачний словничок

Абѣтка — сукупність літер, прийнятих у писемності певної мови й розміщених в усталеному порядку; алфавіт, азбука.

Бібліотѣка — установа, культурно-освітній заклад, де зберігають і видають читачам книжки й журнали.

Велосипѣд — напіваавтоматична дво- й триколісна машина, що рухається силою їздця, який натискує ногами на педалі.

Герой — видатна своїми якостями й діяльністю людина, яка виявляє відвагу, самовідданість і хоробрість у бою та праці.

Гедзь — велика муха, що живиться кров'ю тварин і соком рослин.

Гирліга — зазвичай загнутий на кінці ціпок, яким користуються пастухи, старі люди.

Депутат — член органу державної влади, обраний виборцями.

Дзигар — великий годинник.

Ескалатор — механічні рухомі сходи для переміщення великої кількості людей з одного рівня на інший.

Єгипет — країна в Африці.

Жайворонок — польова чи степова співоча пташка.

Завдання — обсяг роботи, визначений, запланований для виконання, справа тощо; мета, до якої прагнуть; те, що хочуть здійснити.

Ім'я — особиста назва людини, яку їй дають після народження.

Інтеле́кт — розум, здатність людини думати, мислити.

Їжа́к — невеличка тварина, спина й боки якої вкриті твердими голками.

Йод — речовина темно-фіолетового кольору з металевим блиском, яку видобувають переважно з морських водоростей. Розчин цієї речовини в спирті використовують для медичних потреб.

Каби́не́т — кімната для занять, ділових розмов.

Колекти́в — сукупність людей, об'єднаних спільною діяльністю, спільними інтересами.

Леле́ка — великий перелітний птах із довгим прямим дзьобом і довгими ногами.

Метрополіте́н — міська електрична залізниця, що проходить під землею в тунелях, а на поверхні — по мостах-естакадах.

Напі́й — спеціально приготовлена рідина, призначена для пиття.

Неді́ля — назва сьомого дня тижня, загального дня відпочинку.

Оліве́ць — тоненький стрижень графіту або сухої фарби в дерев'яній оправі, яким пишуть, креслять, малюють.

Основополо́жник — засновник, творець якоїсь теорії, якогось учення.

Па́спорт — документ установленого зразка, що посвідчує особу власника.

Портре́т — 1. Мальоване, скульптурне чи фотографічне зображення обличчя людини або групи людей. 2. Опис зовнішності персонажа в літературному творі.

Револю́ція — докорінний переворот у житті суспільства.

Сигна́л — 1. Зоровий або слуховий умовний знак для передачі якогось повідомлення, розпорядження, команди. 2. Пристрій на автомобілі, мотоциклі.

Температу́ра — тепловий стан тіла, речовини.

Теорі́я — логічне узагальнення, що глибоко розкриває закономірності досліджуваного явища.

Урага́н — вітер великої руйнівної сили.

Фарту́х — предмет одягу різного крою та різного матеріалу, який надягають на час роботи, щоб не забруднити одяг спереду.

Ха́та — сільський одноповерховий житловий будинок.

Цеме́нт — порошкоподібна речовина, з якої після замішування з водою виходить в'язка маса, що швидко тужавіє й перетворюється на камене-подібне тіло; використовують для будівельних робіт.

Черне́тка — чорновий текст, руко́пис.

Шере́нга — група людей, вишикуваних в один ряд і повернених обличчям в один бік; стрій.

Шту́чний — зроблений, створений людиною.

Щодéнний — такий, що відбувається, повторюється щодня.

Ю́нга — підліток на судні, який навчається морської справи, готується стати матросом; молодший матрос.

Я́сен — дерево з перістим листям і міцною деревиною, яку використовують для виготовлення різних виробів.

Словничок синонімів

Абікуди — куді но́ги несúть; куді́ о́чі дівля́ться;
сві́т за́ о́чі.

А́збука — абéтка, алфаві́т.

Акура́тність — ретéльність.

Байдúжість — безду́шність, холо́дність, че́рствість.

Безкошто́вно — безпла́тно.

Безме́жний — безкра́й, безкіне́чний.

Весéлий — ра́дісний.

Ві́рно — ві́ддано.

Га́рний — краси́вий, уродлі́вий (про людину).

Ді́я — учі́нок (вчі́нок).

Ду́мати — міркува́ти.

Єдна́ння — з'єдна́ння, дру́жба.

Єхи́дний — злий, підсту́пний, уїдли́вий.

Жалкува́ти — шкодува́ти.

Жара́ — спе́ка.

Забу́тливість — безпа́м'ятність.

За́здрити — заві́дувати.

Імові́рний — можли́вий.

Інколи — ча́сом, зрі́дка.

Їдкі́й — різкі́й, злий, обра́зливий.

Ї́жа — стра́ва.

Кип'ято́к — окрі́п.

Краси́вий — га́рний, чудо́вий, прекра́сний.

Ледарюва́ти — байдикува́ти.

Можли́во — ма́бу́ть.
Мо́кий — воло́гий.
Нездúжати — хворі́ти.
Нісені́тний — безглу́здий.
Обу́рений — серди́тий.
О́дяг — вбра́ннѧ (убра́ннѧ).
Панува́ння — вла́да.
Поблизу́ — бли́зько, неподалі́к.
Ра́зом — гурто́м, спі́льно, укúпі (вкúпі).
Рапто́во — знена́цька.
Ретель́ний — старáнний, сумлі́нний, акурáтний, піль́ний.
Рух — хід.
Сі́льний — дúжий, могу́тній.
Со́нячний — сві́тлий, яскра́вий, пого́жий.
Трима́ти — держáти.
Турбува́ти — хвилюва́ти.
Ува́жний — піль́ний, зосере́джений.
Успі́х — дося́гнення, уда́ча, перемо́га.
Хва́стоці — чва́нство, вихвалѧ́ння.
Хвилюва́тися — триво́житися, перейма́тися.
Ціка́вий — захо́пливий, прива́бливий.
Чарі́вний — дивові́жний.
Чудо́во — до́бре, відмінно.
Шви́дко — ско́ро.
Широ́кий — простóрий.
Ще́нѧ — цуценѧ́.

Щілі́на — шпарі́на.
Юрба́ — на́товп, гурт.
Я́сний — сві́тлий.

Словничок антонімів

Акти́вний — паси́вний.
Арома́т — смо́рід.
Бага́тий — бі́дний.
Боязкі́й — сме́ливий.
Весе́лий — сумні́й.
Випрямля́ти — згина́ти.
Гаря́чий — холо́дний.
Гру́бий — лагі́дний; хоч до ра́ни приклада́й; му́хи
зобі́дить не змо́же.
Густі́й — рі́дкий.
До́брий — злий.
До́вгий — коро́ткий.
Жва́вий — пові́льний.
Забува́ти — пам'ята́ти.
За́вжди́ — ніко́ли.
Індивідуа́льний — колекти́вний.
Кори́сний — шкідли́вий.
Краси́вий — потво́рний.
Ласка́вий — суво́рий.
Легкі́й — важкі́й.
Мале́нький — вели́кий.
Мо́крий — сухи́й.
Нали́во — напра́во.

Нена́видіти — любі́ти.

Об'є́днувати — роз'є́днувати.

Одна́ковий — рі́зний.

Пере́дній — за́дній.

Перемо́га — пора́зка.

Сі́льний — сла́бкий.

Со́нячний — хма́рний.

Сто́яти — ру́хатися, іті́, прямува́ти, крокува́ти, мі́ряти кро́ками, бі́гти, леті́ти як ві́тер, бра́ти но́ги на плéчі.

Та́ємний — я́вний.

Таланові́тий — безда́рний.

У́спіх — невда́ча.

Уя́вний — ді́йсний.

Хвалі́ти — сварі́ти.

Чи́стити — бру́дніти.

Швидкі́й — пові́льний.

Широ́кий — вузькі́й.

Щаслі́вий — неща́сний.

Ще́дрий — скупі́й.

Щі́рий — уда́ваний, фальші́вий, лицемі́рний.

Ю́ний — старі́й.

Я́сний — те́мний.